

3F BYGGE-, JORD- OG MILJØARBEJDERNES FAGFORENING

FAGLIGT

3 / 2022

FOKUS

A close-up photograph of a woman with short, curly blonde hair, wearing a black baseball cap with a logo and a high-visibility orange safety vest over a green shirt. She is smiling warmly at the camera. The background is a garden with various plants, including yellow and purple flowers, and a grey wall.

Fra litteratur
til natur

LÆS OM ANNAS VEJ FRA
UNIVERSITETET TIL GARTNERELEV PÅ SIDE 6-8

Indhold

Leder	2
Juristen Anders hjælper medlemmer	3
Invester i vores uddannelser	4
Fra litteratur til natur	6
Kort nyt	9
Social dumping	12
Bæredygtigt byggetræf	18
OK23 skal få alle med	20
Rejseberetning	22
Fagnørden	24
Pensionister	26
Opslagstavlen	28
Optakt til valget	32

Fagligt Fokus er medlemsblad for 3F Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening

Mølle Allé 26, 2500 Valby

Tlf. 70 30 08 26

bjmf@3f.dk

www.3f.dk/bjmf

Tilrettelæggelse og produktion

Anne Mette Omø Carlsen

anne.carlsen@3f.dk

Tlf. 27 77 36 00

Kontakt

anne.carlsen@3f.dk

Ansvarshavende

Claus Westergreen

Layout

Eks-Skolens Grafisk Design & Tryk

Tryk

Tarm Bogtryk Viborg A/S

Oplag

9.000 stk.

Næste blad

Fagligt Fokus nr.4 2022

Deadline: 7. november

Omdelt: 12. december

Forsidefoto

Andi Jølmark

3f.dk/bjmf

LEDER

Lønnen skal stige - ikke priserne

AF: CLAUS WESTERGREEN, FORMAND BJMF

Vi lever i en tid, der er præget af stigninger. Temperaturen er steget i Europa, priserne på fødevarer er steget, priserne på strøm er steget, prisen på en bolig er steget, kravet om billig arbejdskraft er steget, pensionsalderen er steget og oven i alt det, så stiger inflationen også støt og roligt.

Til gengæld så falder vandstanden i mange af de europæiske floder og rundt omkring i mange familier sænkes levestandarden mærkbart. En tålelig hverdag bliver sværere og sværere at opretholde.

Jovist, det har været skønt med sol og sommer i ferien, men der er nok at tage fat på nu. Atter ser vi forsøg på angreb på resterne af efterlønsordningen, som for mange er en lille mulighed for at kunne gå fra tidligere. Bliver vinteren lang og hård, vil der være mange, der vil få uforholdsmæssige høje varmeregninger. Kampen for en grøn omstilling kræver en indsats, så den ikke rammer skævt, men effektivt.

De kommende overenskomstforhandlinger vil kræve en indsats fra fagbevægelsens side, så retorikken fra arbejdsgiversiden om »samfundssind« og »offervilje« ikke bliver den altdominerende. Arbejderklassen har historisk set været parate til at udvise samfundssind, selv når selvsamme samfund har rakt dem en udstrakt langefinger til gengæld.

Men et samfund i gryende økonomisk krise, vil ikke på den lange bane vinde ved at skære yderligere i de store massers økonomiske formåen. Vækst og velfærd skaber udvikling og holder hjulene i bevægelse. Vi har udvist samfundssind under en lang pandemi. Nu skal vi have en længe ventet kompensation.

Til sådan en kamp kræves en stærk fagbevægelse. Og ja, fagbevægelsen bløder medlemmer. Vi er ikke blot oppe imod de gule fagforretninger, men også oppe imod en individualisering og et narrativ om, at frihed er individuel og den gamle travet om, at fagbevægelsen består af pampere, der kun tænker på at hive en fed hyre hjem.

Vi skal foretage selvransagelser i fagbevægelsen, og i hver enkelt fagforening. Selvfølgelig skal vi det. Men vi må erkende at organisering og en reel varetægelse og kamp for vores kollegers løn- og arbejdsforhold kræver, at der netop sættes på det og tilføres de nødvendige arbejdstimer.

Apropos stigninger, så kan vi jo arbejde for, at det i den kommende tid er lønnen der stiger, humøret der stiger og medlemstilgangen i fagbevægelsen der stiger, og ikke at forglemme: vandstanden i de europæiske floder ;-) ■

Anders Lorentzen er jurist og tilbyder gratis juridisk rådgivning for alle BJMFs medlemmer.

RÅDGIVNING

Juristen Anders hjælper medlemmer

Boligstøtte, nabokonflikter, skilsmisse eller strafferet, ingen sager er for små til den juridiske rådgivning i din fagforening.

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN FOTO: SØREN D. ANDERSEN.

Anders Lorentzen er jurist, og tilbyder juridisk rådgivning til medlemmer af BJMF.

– Det kan være spørgsmål om stort set alt. Jeg oplever, at mange løber panden imod en mur i mødet med systemet. Jeg kan ikke alle lovene, men jeg kan give instrumenter til at komme videre med din sag, siger Anders.

Anders fortæller, at flere af de sager han har også får hjælp og vejledning i resten af fagforeningshuset.

– I BJMF er der både socialrådgivere og folk, der har styr på arbejdsretlige problematikker, så ofte samarbejder jeg med dem, og guider folk i den

rigtige retning, og understreger, at han ikke sagsbehandler, men guider og vejleder i stort set alle juridiske spørgsmål.

GAMMEL VEN AF HUSET

Anders' kendskab til fagbevægelsen går langt tilbage, og han fortæller, at han startede med juridisk bistand allerede dengang det hed SID, og senere har han arbejdet i flere 3F afdelinger, og vejledt medlemmer og fagligt ansatte. Anders har også tidligere været frivillig advokatvagt på et bibliotek, og ydet gældsrådgivning blandt andet om problemer med kvicklån.

Brug for hjælp?

Anders er at finde i huset sidste torsdag i måneden.

Har du brug for at booke en tid til rådgivning, så skal du kontakte: Annica Madsen, 88 92 26 95 annica.madsen@3f.dk.

Du skal være medlem af BJMF for at få hjælp.

I BJMF er Anders' arbejde frivilligt, og er gratis for medlemmerne.

– Jeg møder unge, som har nogle strafferetlige sager, folk som har problemer med at få lov at se deres barn, og folk med gældsproblemer. Det er sjældent, at jeg møder nogen jeg ikke kan hjælpe, siger Anders.

I årenes løb har Anders haft mange medlemmer forbi.

– Der er nogle fast gengangere, hvor jeg kender hele deres livshistorie, og så er der andre der bare lige kommer en enkelt gang og får den hjælp de skal bruge for at komme videre, siger Anders. ■

Invester i vores uddannelser

Det er på tide, at erhvervsuddannelserne får et reelt økonomisk løft

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN
FOTO: SØREN D. ANDERSEN

En række fagligt aktive unge er gået sammen om at stille et borgerforslag om erhvervsuddannelserne.

Forslaget foreslår blandt andet, at: Der skal investeres yderligere én promille af Danmarks bruttonationalprodukt (BNP) i erhvervsuddannelserne. Pengene skal bruges på tidssvarende udstyr, ordentlige faciliteter og flere kompetencer til lærerne.

Støt forslaget: LÆRLINGEOPRØRET: INVESTER I ERHVERVSUDDANNELSERNE på borgerforslag.dk:

Det er virkelig pinligt at stå over for en skuemester med en installation, som reelt vil være ulovlig, fordi materialerne er genbrugt så meget, at de ikke lever op til standarderne. Så derfor er der brug for et gevaldigt løft af både materialer, værktøj og af underviserens færdigheder. Når vi for eksempel skal programmere, så er det gammelt udstyr, vi

bliver undervist efter, som overhovedet ikke ligner det, man møder ude i virkeligheden. Derfor er der brug for et oprør.

Inez Freja Frich Baré,
elektriker

Jeg mener ikke, at vi får en god og kvalificeret nok undervisning. Der er ikke lærere nok, og de er ikke godt nok uddannede. Vores faciliteter er slidte, og der er ikke plads. Hvis man sammenligner med faciliteter på gymnasier, så har de langt bedre forhold. Det er ironisk, når politikerne gerne vil have flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse.

Når der ikke er plads, betyder det, at vi for eksempel må være tre om en opgave, som vi nor-

malt er 2 om. Konsekvensen af det er, at vi ikke lærer de vi skal, og får erfaring med de vigtige ting.

Pladsmangel har også betydning for sikkerheden.

Marius Emil Bjernemose Uhd,
lærling, 3 år inde i sin
tømmeruddannelse

På et fag på hovedforløbet sagde vores faglærer første dag, at hun havde travlt til, at vi kunne kontakte hende i løbet af faget. Hun efterlod os med undervisningsmaterialet, og vi så hende først igen til eksamen. Det er for mig et kerneeksempel på, hvorfor der er brug for et lærlingeoprør.

Når industriteknikerlærlinge bliver uddannet på de samme maskiner som deres forældre i starten af 80'erne, og når kontorelever skal kæmpe for at få vejledning og undervisning på deres hovedforløb, så har vi et kæmpe samfundspøblem.

I årevis er der blevet sparet på erhvervsuddannelserne, men medierne viser det ikke. Derfor er lærlingeoprøret vigtigt. Og om lidt kommer vi til at mangle faglært arbejdskraft.

Derfor er det nu, der skal investeres i erhvervsuddannelserne, så det igen kan blive attraktivt at tage en erhvervsuddannelse i Danmark.

Sofie Carlø, kontorelev med
speciale i administration hos
Industriens Uddannelser

LærlingeOprøret er nødvendigt, fordi forholdene på skolerne er helt utroligt nedslidte og udpinte. Ud over bygningerne er lurvede og for små, så er det helt vanvittigt, at vi skal læres op med rørtænger uden tænder og med bygge- og undervisningsmaterialer, der er slidt af genbrug i mange generationer.

Vi unge må skabe opmærksomhed og stille klare krav til politikerne på tværs af landet og på tværs af vores forskellige fag. For en ordentlig økonomi med et stærkt politisk fokus er afgørende, hvis vi skal rette op på de skæve forhold for tusindvis af unges uddannelse i dag.

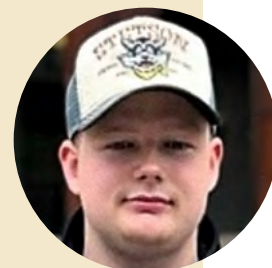
Jeg må selv tage mit værktøj med og det virker dumt, at skolens undervisningsudstyr tit er

forældet og slidt. Det ødelægger min motivation.

Skolens tekniske viden er helt afgørende for min uddannelse, men når der ikke er plads til os i rørhallen og det rigtige udstyr mangler, så svinder lysten til at lære nyt.

Hvis Danmark vil den store grønne omstilling, som vi unge brænder for at deltage i, så må vi også investere i ordentlige uddannelser.

Mattias Outzen, installations-
teknikerlærling, Inco VVS

Fra litteratur til natur

Anna er glad for arbejdet med naturen og den varierede hverdag, hvor hun kommer vidt omkring i kommunen.

Anna har taget vejen væk fra universitetet og ud i naturen, et valg den 35-årige anlægsgartnerelev ikke har fortrudt.

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN
FOTO: SØREN D. ANDERSEN

En længere sygemelding, stress, depression og en udredning for ADHD, lyder som mere end de fleste kan klare. Men for 35-årige Anna blev det også vejen væk fra universitetet, og ud i naturen. Et valg hun ikke har fortrudt.

Anna er i lære som anlægsgartner i Frederiksberg kommunes gartner- og vejservice. Hun er kandidat i dansk fra universitetet, men har valgt at skifte branche og kaste sig ud i noget helt andet end bøgerne og de lange analyser.

– Efter et længere forløb med sygdom og gennem jobcentret, kom jeg i 3 måneders praktik her ude. Jeg fik det langsomt bedre, fik endnu en praktikperiode, og har nu aftalt, at jeg

kommer i lære og skal starte i skole efter sommerferien, fortæller Anna.

KUNNE IKKE TAGE VALGET SOM UNG

Anna fortæller, at hun altid har været glad for naturen, hun er vokset op på landet, og har hjulpet sin mormor i haven fra hun var helt lille.

– Jeg har også en stor interesse for litteratur og for at skrive, og universitetet blev et naturligt valg da jeg skulle vælge uddannelse, siger Anna og fortæller, at en af årsagerne til ikke

>> *Jeg har også en stor interesse for litteratur og for at skrive, og universitetet blev et naturligt valg da jeg skulle vælge uddannelse.*

at vælge en anden vej som for eksempel gartner var frygten for at arbejdet var for hårdt.

Anna fortæller, at det ikke var et valg hun kunne tage som ung, men at nu giver det så meget mening at have valgt en gartneruddannelse.

– Folk der kender mig siger, at det giver super meget mening. Det gør noget godt for mig, og det handler jo om at gøre hvad man er god til, siger Anna.

INGEN PIK OG PATTER

Efter de første tre måneders praktik blev praktikken forlænget, fordi Anna oplevede hvor meget godt arbejdet gav hende.

– Jeg lærte så mange nye mennesker at kende, og mine fordomme om, at der nok var meget pik og patter på en mandsdomineret arbejdsplads holdt slet ikke. Det er meget mere roligt og rummeligt end jeg havde forestillet mig, siger Anna.

Anna har fået selvtillid og tro på sit arbejde og fortæller, at arbejdspladsen er rigtig god til at give hende plads til de udfordringer hun kan opleve ved at have en ADHD-diagnose.

Anna starter som anlægsgartnerelev efter et par praktikforløb i Frederiksberg kommune. En uddannelse hun ser meget frem til.

– Vi har talt om hvad jeg har brug for. Nogle gange, hvis der er møder og for mange indtryk får jeg lov til ikke at deltage og få ro. Jeg oplever ikke, at nogen synes, at det er mærkeligt, det bliver bare accepteret, fortæller hun.

SNE, PLANTER OG STIER

I sin praktik var Anna med til at klare vinteren, med alt hvad de indebærer af snydning, beskæring af træer og feje blade sammen. Sne og kulde har ikke afskrækket hende.

– Jeg er rigtig spændt på at starte i skole. Jeg glæder mig til alt det jeg skal lære, særligt synes jeg det er spændende at kende forskel på træer

og planter, for eksempel hvilke der er spiselig og hvilket der ikke er, siger Anna. Men også arbejdet med vedli-

» *Nogen gange, hvis der er møder og for mange indtryk får jeg lov til ikke at deltage og få ro. Jeg oplever ikke, at nogen synes at det er mærkeligt, det bliver bare accepteret,*

geholdelse af parker og stier, og biodiversitet er noget Anna går op i.

– Og så er det bare rigtig dejligt at bruge min krop og være udendørs, siger hun.

Anna starter på grundforløbet på Roskilde Teknisk skole. Med en anlægsgartner uddannelse er der mange forskellige arbejdsopgaver, men typisk arbejder de med at udfører, pleje og vedligeholde grønne områder. Skaber anlæg og anvender træer, buske og andre planter korrekt. Lægger fliser og sætter sten, og som en del af arbejdet bruges håndredskaber og maskiner, såsom minilæsser, gravemaskine og småmaskiner. Som anlægsgartner kan du blive ansat i private virksomheder eller, som Anna i det offentlige. ■

Tillykke til Ditte

Ditte Jakobsen har igennem de sidste to år været kontorelev i BJMF, og har nu afsluttet sin uddannelse - stort tillykke til Ditte. Ditte er nu uddannet kontorassistent med speciale i administration.

Ditte fortæller, at hun valgte BJMF, fordi hun altid har været fascineret af hele fagforeningsånden og det sammenhold, som hendes farfar fortalte om, da han var fagforeningsmand i TIB.

Ditte brænder for fagbevægelsen, men ved endnu ikke hvad fremtiden bringer efter endt uddannelse.

Vi ønsker Ditte held og lykke fremover.

Stil krav til dit arbejdsmiljø – det gør vi!

For få kender reglerne for deres arbejdsmiljø. 3F har produceret tre små film, der oplyser om tre af de mest generelle regler på byggepladsen.

SCAN KODERNE OG SE FILMENE:

Regler for skurforhold

Det er vigtigt man kan komme i tørvejr når det regner, ind i varmen når det er koldt, og kunne komme på toilettet, når man trænger.

Regler for adgangsveje

Det er vigtigt at adgangsvejene på en byggeplads er forsvarlige, så man undgår ulykker.

Arbejdsmiljørepræsentantens opgaver

Reglerne om valg af AMR er indeholdt i Arbejdsmiljøloven.

VÆR SEJ – SIG NEJ!

Sammen forbedrer vi arbejdsmiljøet på de danske byggepladser

Helge Hansen (th.) går på pension og overlader roret til Rune Thor Nielsen.

FOTO: SØREN D. ANDERSEN

Mr. Tagpap går på pension

Faglig sekretær Helge Hansen stopper sit arbejdsliv. I en lang årrække har han talt tagpaparbejdernes sag. Han har gjort et stort arbejde for organisering af tagpaparbejderne, været et aktiv for branchen og dens uddannelse, og har sat fokus på faget.

Fagforeningen markerede Helges pensionering med en reception den 25. august.

Hans efterfølger på posten bliver Rune Thor Nielsen, der selv er tagpaparbejder og faglig sekretær i BJMF. ■

BYGGERI

Fokus på arbejdsmiljøvalgte

BJMF vil i det kommende år sætte målrettet ind for at styrke de arbejdsmiljøvalgte på byggeområdet.

TEKST: LOTTE OTT
FOTO: SØREN D. ANDERSEN

Med støtte fra forbundets Visionspulje sætter byggegruppen i BJMF fokus på arbejdsmiljørepræsentanterne, AMR. Helga Mathiassen er blevet ansat det næste års tid til at arbejde med projektet sammen med andre fra byggegruppen.

Målet for projektet er blandt andet at få de arbejdsmiljørepræsentanter, der er valgt i byggevirksohederne, til at sikre at alle nystartede byggepladser i deres firma vælger AMR'er. Et andet mål er at få skabt et stærkt netværk blandt AMR'erne, valgt i virksomhederne og uddanne nogle af

Tømrer, Helga Mathiassen er blevet ansat i BJMF til at arbejde med at styrke arbejdsmiljørepræsentanternes rolle.

dem i at arbejde med organisering for at løse arbejdsmiljøproblemer og skabe sammenhold. Desuden er målet at få ringet til 400 medlemmer for at sikre, at der bliver valgt AMR i netop deres virksomhed.

Så hvis du i de kommende måneder får en opringning fra Helga Mathiassen, så glæd dig til en god snak og måske en plan for hvordan netop du og kollegerne får valgt en arbejdsmiljørepræsentant. ■

25 ÅRS JUBILÆUM

Reception for Ebbe Dalgaard

Jubilæumsreception torsdag den 20. oktober, kl. 15-19, Mølle Allé 26, Valby.

Efter mere end 20 år som fagligt aktiv startede Ebbe Dalgaard 28. juli 1997 arbejdet som faglig sekretær - først i Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Hestemøllestræde og i de sidste 16 år i BJMF, der i 2006 blev skabt, da en række fagforeninger gik sammen, heriblandt Jord- & Beton.

Ebbe startede med at køre pladsbesøg på jord- og betonpladser og private forsyningspladser i København/Frederiksberg, for at organisere kollegerne og køre faglige sager for medlemmerne.

Efter EU's åbne grænser i 2005 blev kampen mod social dumpning på metroen, og de store anlægsprojekter Pihl & Søn var hovedentreprenører på, tilføjet som arbejdsopgaver.

Gennem Ebbes ansættelse har konkurer og anmeldelser til Lønmodtagernes Garantifond for private ansatte indenfor alle BJMF's overenskomstområder fyldt. I de seneste år næsten fuldtids, på grund af de alt for mange virksomhedslukninger og plat og svindel, der foregår.

Sideløbende har Ebbe været aktiv i Struktør- og Betonklubben og været skuemester for bygningsstruktørerne.

Fagforeningen inviterer medlemmer, tidligere kolleger, samarbejdspartnere og venner til at være med til at fejre Ebbe. ■

BYGGERI

Kom vinteren i møde

1. oktober træder vinterforanstaltninger i kraft. Tjek om din plads er vinterklar.

TEKST: FREDDY RIDDERHAUGEN FOTO: LOTTE OTT

Fra den 1. oktober skal alle byggepladser have planlagt, hvordan inddækning af alle åbninger i råhuse og inddækning af stilladser, lifte mv. skal foretages.

Derudover skal der tages højde for vintermørke, sne, kulde og andre gener.

TJEK OM DIN ARBEJDSPLADS ER KLÆDT PÅ TIL VINTEREN:

Adgangsvejene

Adgangsvejene skal være ryddet for sne, og gruset eller saltet inden arbejdstids begyndelse.

Orienteringslys

Der skal etableres orienteringslys alle steder, hvor der sker færdsel, således at man altid kan se, hvor man træder.

Skærepladser/samlepladser

Skærepladser/samlepladser skal afskærmes fra vejrliget, f.eks. ved at sætte telte op. Materialerne skal leveres til-dækket.

Åbninger i råhuse

Alle åbninger i råhuse skal lukkes af, og alle stilladser og lignende skal inddækkes, hvis det kan påregnes, at de ansatte udsættes for sundhedsskadelige påvirkninger fra vejrliget.

Indvendigt arbejde

Der skal være midlertidig tætning af etageadskillelser og tagkonstruktion mod gennemsvivning af vand, kulde og varmetab. Bygningen skal opvarmes og ventileres, og nedbørsfugt skal udtørres. Ved aputeringsarbejde skal inde temperaturen være ca. 10 grader. Husk også at tjekke regler for vintertøj. Hvis arbejdsstedet ikke er muligt at opvarme skal firmaet sørge for varmt tøj. ■

Læs mere her:

3f.dk/bjmf/aktuelt/nyheder/hvornaar-har-man-krav-paa-vinterbeklaedning

Reglerne i overenskomsten

INDDÆKNING MV.

Svendene skal være villige til at udføre inddækning, snerydning og sætte telte op mod betaling. Disse forhold skal akkorderes.

Ved stationære arbejdspladser skal der sneryddes uden særskilt betaling.

LÆSKÆRME

Flytbare læskærme, etableret som velfærdsforanstaltninger, skal leveres af virksomheden. Dvs. at konstruktionen af dem er betalt.

Opstilling og flytning på pladsen skal foretages uden særskilt betaling.

ARBEJDSLYS

I virksomhedens egne arbejdsområder skal der etableres kunstig belysning, så arbejdet kan udføres forsvarligt. Tilrigning af dette skal betales særskilt. Husk at skrive akkordering.

Tjek selv reglerne:

www.bar-ba.dk
www.at.dk

INDSATS MOD SOCIAL DUMPING

Indsatsteam tjekker kommunens pladser

Københavns kommunes særlige indsats mod social dumping er en vigtig del af arbejdet med at sikre ordentlige løn- og arbejdsforhold på kommunale pladser

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN. FOTO: SØREN D. ANDERSEN

Hvide hjelme med Københavns kommunes logo, gule veste og lakridser er en del af kommunens indsats mod social dumping. Uanmeldt møder de op rundt omkring på byggepladserne, og kontrollerer løn- og arbejdsforhold.

– Vi møder op på kommunens byggepladser, og tager en snak med de folk, der går her. Vores job er helt grundlæggende at sikre, at byggeledelsen overholder kommunens ar-

bejds-klausuler, fortæller CSR-konsulent i insatsteamet, Jonas Rønsholt Rasmussen, der denne gang er ude for at kontrollere arbejdet på et daginstitutionsbggeri, som virksomheden Enemærke & Petersen står i spidsen for i Københavns Nordvest kvarter.

KOMMUNEN KRÆVER DOKUMENTATION

Siden 2018 har Københavns kommune haft deres eget interne insatsteam,

som varetager kommunens indsats mod social dumping. En del af indsatsen er de besøg på byggepladser, som Jonas og hans kolleger løbende foretager.

Jonas fortæller, at de altid starter med at gå en tur op til byggeledelsen og melde deres ankomst, og spørge til hvem der går på pladsen.

– Vi gør meget ud af at gå rundt på pladsen og tale med folk. Vi har lakridser med, som bløder stemningen op,

FAKTA

Indsats afslører social dumping

Københavns Kommune stiller krav om, at alle, der løser opgaver for kommunen, skal arbejde på ordentlige løn- og arbejdsvilkår. Derfor har Københavns Kommune siden 2011 sat ind mod social dumping og alle kommunens kontrakter på byggeri og tjenesteydelser – og i vidt omfang også kontrakter for støtte og tilskud – skal derfor indeholde en arbejdsklausul.

Arbejdsklausulen stiller krav om, at løn- og ansættelsesvilkår som minimum skal være på niveau med den landsdækkende overenskomst for arbejde af samme art. Arbejdsklausulen har også krav til og tidsfrister for dokumentation af lønforhold for medarbejdere og indeholder også sanktionsmuligheder.

På opgaver, hvor der er potentiale for at uddanne elever og lærlinge eller beskæftige ledige, skal kontrakten desuden indeholde en uddannelses- eller beskæftigelsesklausul.

Udover klausuler i kontrakterne har Københavns Kommune et indsatssteam mod social dumping. Indsatssteamet kontrollerer, at klausulerne reelt bliver overholdt. Det sker med en målrettet kontrolindsats i form af både udgående besøg på blandt andet byggepladser samt dokumentkontrol, når der vurderes at være risiko for social dumping.

Læs mere på www.socialdumping.kk.dk

og får nogle gode snakke med dem, der går og arbejder, fortæller Jonas.

Indsatsteamet har krav på at få dokumentation fra pladserne, det kan være en mandskabsliste, oversigt over hvem der er på pladsen, og dokumentation for forsikringer, løn, skat og lignende.

KÆDEANSVAR I KØBENHAVN

– I Københavns kommune har vi kædeansvar, hvilket betyder, at det er byggeledelsens ansvar, at tingene er i orden på pladsen og, at klausulerne er overholdt. De skal sørge for, at alt er i orden hele vejen ned i kæden, siger Jonas, og understreger, at det netop er

med til at gøre det lettere at rette op de steder, hvor de finder fejl.

Når insatsteamet har fået dokumentation går de igang med at gennemgå sagen, og se om der er fejl i for eksempel lønnen, eller om der er de folk på pladsen, som byggeledelsen påstår.

CSR-konsulenten fortæller hvordan insatsteamet behandler sagerne: Vi udregner lønnen, kigger på overenskomster, og ser om der er et misforhold. Hvis vi finder det, så indkalder vi til mæglingsmøder. Sagen er slut, når der er rettet op med mindre det er en grov sag. Det vil typisk være, når det fra hovedentreprenørs side er

dokumenteret, at der er efterbetalt til de pågældende medarbejdere, hvis løn mv. der har været udtaget til kontrol/beregning, at sagen afsluttes.

Grove siger er, når det handler om mere end 15% af den samlede lønsum, så har vi mulighed for at give en bod.

SAMARBEJDET MED FAGFORENINGEN

Jonas fortæller, at insatsteamet bliver mere og mere kendte på pladserne og bliver taget godt imod.

– Overenskomsterne er grundlaget for alt det vi laver, så samarbejdet med fagforeningerne er vigtigt. Ofte komme vi ud, fordi vi har fået et tip fra

Tidslinje over CSR enhedens arbejde

2011

Københavns Borgerrepræsentation vedtager, at Københavns Kommune skal sætte ind mod social dumping ved at stille krav til alle leverandører om at tilbyde deres medarbejdere ordentlige løn- og arbejdsvilkår. Kravene skal vedlægges alle fremtidige kontrakter med leverandører i form af en arbejdsklausul.

2014

Indsatsen styrkes med et eksternt insatsteam, der skal kontrollere forholdene på arbejdspladserne hos kommunens leverandører. Opgaven varetages af en privat leverandør.

2016

Indsatsen udvides, så kommunen også stiller krav om ordentlige forhold hos alle de institutioner, projekter og aktiviteter, som kommunen yder tilskud.

3F, som organiserer folk på pladserne, siger Jonas.

Carsten Bansholm, formand for byggegruppen i BJMF bekræfter også, at der er et godt og tæt samarbejde mellem enheden og BJMF.

– Det er vigtigt for os at have sådan en enhed. Vores medlemmer oplever en masse ude på pladserne, vi kan gøre meget, men det er godt også at blive bakket op fra Københavns kommune. Jo flere der bekæmper social dumping, jo bedre er det, påpeger Carsten.

ID-KORTET SOM SPYDSPIDS

En af indsatsteamets helt store satsninger er ID-kortet på kommunens byggepladser.

I 2019 startede Københavns kommune et pilotprojekt med ID-kort på udvalgte arbejdspladser. I løbet af 2019 og 2021 blev der indført elektronisk ID-kontrol på fire udvalgte test-byggepladser, og beslutningen er nu at brede ID-kort ud til alle større byggerier i Københavns Kommune.

Jonas fortæller, at alle virksomheder, der udfører arbejde på pladserne, skal registrere deres medarbejdere i systemet, for at de kan få udleveret et ID-kort af byggeledelsen. Medarbejderne tjekker ind og ud af pladsen via en kortlæser. På den måde er der

CSR-konsulent i indsatsteamet, Jonas Rønsholt Rasmussen fortæller, at det er vigtigt at have organiserede medlemmer på pladserne, som hjælper med at afsløre social dumping.

overblik over, hvem der befinder sig på pladsen, hvor mange led der er i leverandørkæden, og andre informationer blandt andet om medarbejderne er faglærte, ufaglærte eller lærlinge, og hvilken type arbejde de udfører.

Seneste har Københavns kommune indgået en ny, fælles aftale med Albertslund, Rødovre og Hvidovre Kommune. De tre kommuner lægger

fremover deres ressourcer i Københavns indsats team, som vil stille rådgivning, metoder, viden, IT-systemer, skabeloner mv. til rådighed, så der også her kan sikres ordentlige løn- og arbejdsforhold. ■

Man kan læse meget mere om indsatsen mod social dumping i Københavns Kommune på:
www.socialdumping.kk.dk

2018

Kommunen opruster med et nyt, internt indsats team, som pr. 1. januar 2018 overtager ansvaret for kommunens indsats mod social dumping.

2019

Opstart af projekt med ID-kort på udvalgte byggepladser. Projektet har til formål at mindske risikoen for social dumping bl.a. gennem bedre overblik over leverandørkæden.

2020

Beslutning om udrulning af ID-kort til alle kommunens største projekter.

2021

Vedtagelse af nye ID-klausuler og skrappe krav i arbejdsklausulen.
Vedtagelse af ny kontrol af kommunens CSR-bilag.

2022

Albertslund, Rødovre og Hvidovre kommune placerer deres indsats mod social dumping i Københavns kommunes CSR-enhed.

Strøm er da noget vi bare har ...

EL-biler, varmepumper, omlægning fra gas til el. El er populært, og der er masser af arbejde, fortæller tillidsrepræsentant fra Nexel.

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN FOTO: SØREN D. ANDERSEN

Poul Dreyer er tillidsrepræsentant gennem 16 år, og arbejder med elforsyning hos virksomheden Nexel. Han er forsyningsoperatør og en af dem, der hjælper dig, når strømmen går. Poul fortæller om jobbet, og hvad en forsyningsoperatør laver.

– Det er et meget alsidigt job. Grundlæggende, så sørger vi for at alle har strøm. Der er noget nyt hele tiden. Det kan være alt fra en sikring der er gået inde hos kunden, til fejl i nettet, fortæller Poul.

El er populært, og der er masser af arbejde. Mere end nogensinde, fortæller Poul. El-bilerne kræver mere, omlægninger fra gas til el, vindmølleparker, store datacentre og mange nye

huse i byen for eksempel i Nordhavn. Generelt skal hele elnettet forstærkes på grund af den grønne omstilling, og det kræver kræfter.

ARBEJDER FOR GODE UDDANNELSER

Nexel leverer drifts- og anlægsydelse til ejere af elnet, først og fremmest de to Sjællandske netselskaber Cerius og Radius. Poul har arbejdet med forsyning i 35 år, og kan se hvordan den gamle garde, som han kalder den er på vej på pension. Derfor har han kastet sig ind i kampen for bedre uddannelser og flere lærlinge til branchen.

– Strøm er bare noget vi har, noget vi alle tager for givet. Men det kræver

jo, at der er gode og dygtige folk til at løse problemerne, siger Poul, som blandt andet er censor på forsyningsoperatøruddannelse og sidder i det lokale uddannelsesudvalg på Skive college, som uddanner forsyningsoperatørerne.

– Vi vil rigtig gerne være med til at uddanne flere, og har stort fokus på det, siger Funktionschef i Nexel, Sisse Bay og fortæller, at de lige nu mangler mange folk til at udvide elnettet og sikre den grønne omstilling.

FORSYNING ER EN LIVSSTIL

Funktionschefen fortæller, at de har mange ansatte, som både har 25 og 40-års jubilæum og Poul tilføjer, at det bliver en livsstil at arbejde med forsyning.

– Det vi arbejder med, er liv eller død, vi skal stole på hinanden og have sanserne i orden. Du skal vide hvad du arbejder med, for ellers kan strøm være farligt. Samtidig giver det utroligt meget at opleve, hvor glade kunderne bliver, når vi hjælper dem, siger Poul.

Forsyningsmontører er en del af beredskabet, der overvåger hele Sjælland og indgår i vagten, så kunderne hurtigst muligt kan få strømmen tilbage, når der bliver registreret fejl på elnettet.

Poul fortæller, at der er mange forskellige fagligheder, der arbejder

Asad (tv) og Simon i gang med dagens arbejde. Asad er uddannet forsyningsmontør, og Simon er i gang med uddannelsen

Asad er uddannet hos Nexel, og er glad for den afvekslende hverdag han oplever som forsyningsmontør.

sammen. Flere af hans kollegaer er for eksempel elektrikere, som er blevet uddannet i højspænding, og nu arbejder som forsyningsmontører.

– Vi sidemandsoplærer, og vurderer hvornår du har kompetencerne til opgaverne, siger Sisse Bay og fortæller, at der hos Nexel både er montører, ingeniører, teknikkerne og maskinmestre, som alle har det til fælles, at de sammen skal styrke og udvide elnettet, og gøre kunderne tilfredse.

EN AKTIV TILLIDSMAND

Poul har igennem 16 år som tillidsmand arbejdet aktivt for gode uddannelser og den gode arbejdsplads.

– Lige nu arbejder vi på at få uddannelsen til forsyningsmontør til Sjælland, så vi kan uddanne tættere på. Jeg arbejder på at skabe en god uddannelse for de nye lærlinge, siger Poul og fortæller, at uddannelsen er 2-årig og kræver at man kan bruge sine sanser.

– Det er vigtigt at kunne holde hænderne i lommen, være rolig, bruge øjnene og ikke lade sig forstyrre af en telefon, når man arbejder med noget så farligt som el, siger Poul.

Ud over TR tjansen hos Nexel, sidder Poul også i servicegruppens bestyrelse, BJMFs bestyrelse og i 3Fs energitudvalg. ■

*Fællestillidsrepræsentant
Poul Dreyer fortæller
om arbejdet med at
sikre gode uddannelser
til de unge.*

Funktionschef hos Nexel, Sisse Bay

Hawila – fremtidens bæredygtige fragtskib

AF: BOLETTE ROSE JØRGENSEN, SNEDKER- OG NICHEFAGENES BRANCHEKLUB.

FOTO: BOLETTE ROSE JØRGENSEN.

Vil du være med?

Er du kvinde eller anden kønsminoritet i byggeriet og savner du et trygt fællesskab? - Så kom med i netværket, Under Ombygning.

En gang om måneden holder vi »Stambord« på en lokal bodega og du er inviteret :)

Facebook gruppe: Under Ombygning

Mail liste: underombygning@lists.riseup.net

40 håndværkere brugte sommeren på at gøre tidligere isfragtskib til en del af en bæredygtig fremtid.

I sommerferien samledes 40 håndværkere fra hele landet til byggetræffet 'Under Ombygning', hvor de brugte en uge på at høre oplæg om at sætte grænser, separatistisk organisering, kropsbevidsthed, sy skibssejl, binde knob, splejse reb, udvikle kammeratskab på tværs af fag og geografi, danse i de lange sommernætter og ikke mindst: Bygge to platforme, så man kan renovere sejlskibet Hawila fra søsiden.

HAWILAS HISTORIE

Sejlskibet Hawila er en 32m lang norsk galease fra 1935. Hun blev oprindeligt brugt som isfragtskib mellem Norge og Sverige indtil slutningen af 1950'erne. Efter køleskabets udbredelse, brød isbranchen sammen og Hawila blev efterladt i en svensk havn indtil 1979. Senere blev hun ombygget til sejltræningsfartøj af en gruppe unge lærere fra den svenske ø Öckerö, og sejlede med skolebørn indtil 2008.

Hawila blev derefter solgt til en privat ejer, der brugte hende som lystfartøj til korte ture i Østersøen.

Ejeren blev hurtigt udmattet af det vedvarende behov for vedligeholdelse og de høje driftsomkostninger og efterlod skibet i forfald i Københavns havn, hvor han overvejede at ophugge Hawila.

I 2014 blev fartøjet fundet af en gruppe venner, der startede en stor ombygning, og Hawila blev doneret til den nyoprettede non-profit organisation, 'Hawila Project'.

I september 2020 startede Hawila en massiv renovering i Holbæk havn for at blive ombygget til et kommercielt sejlskib. Planen er, at Hawila skal være sejlsklar i 2023.

Tanken er, at sejlskibet Hawila skal være et bæredygtigt alternativ til store

Ugen med Hawila var ikke kun slid og hårdt arbejde, der var også tid til hygge og masser af grin

containerskibe, som udleder en masse CO₂, og i stedet sejle med vindkraft, ligesom i de gode gamle dage. Folkene bag Hawila ønsker at lave klimaoplysning, lære folk at sejle med sejlskib og samtidig transportere langtidsholdbare varer såsom kaffe og chokolade rundt i verden.

SELVE BYGGEPROJEKTET

På byggetræffet deltog både snedkere, tømrere, smede, murere, skiltemalere og sejlere, som gav den gas med at bygge platformene. Oprindeligt var tanken, at vi skulle have lavet aptering på selve Hawila, men der er dukket uforudset råd op i spanterne, så skibet kræver en del grundlæggende restaurering før hun er klar til aptering.

Alle deltagerne på træffet blev delt op i to arbejdsgrupper, som hver især skulle bygge en platform.

Der var ret frie rammer til udformning, teknikker og slutresultat, men kravene til platformene var: De måtte højst måtte veje 300 kilo stykket (for at kunne løftes med truck), de to platforme skulle kunne fikses sammen

til at danne én stor platform og skilles ad igen mens de ligger i vandet, så man let kan komme op, hvis man falder i vandet, gerne et rækværk for at forhindre man overhoved falder i, en *pullert* til at tøjre platformen fast til skibet med, samt at træværk med undtagelse af dækket skulle tjæres, så det kan holde til havvand.

HVAD ER UNDER OMBYGNING?

Under Ombygning er et netværk for kvinder, transpersoner og non-binære* i byggebranchen.

Under ombygning holder et årlig byggetræff, hvor forskellige faggrupper mødes, udveksler erfaringer og styrker oplevelsen af håndværk. Træffet udspandt af en drøm om at skabe et rum, hvor vi kan styrke og inspirere hinanden, dele faglighed, erfaringer og idéer. ■

***Helt kort defineres non-binær som en person, der hverken identificerer sig som mand eller kvinde, men som en blanding, hverken eller, eller noget helt tredje.**

OK23

OK23 skal få alle med

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN. FOTO: ANNE METTE OMØ CARLSEN OG SØREN D. ANDERSEN.

Mindstelønnen skal hæves, den store spredning skal mindskes, og vi skal fremtidssikres. Sådan lyder det fra murersvend, Peter Christensen og tømrersvend, Jonas Brynnum, der begge er aktive medlemmer af BJMF, og med i forberedelserne af aktiviteter til OK23.

For både Peter og Jonas er det tredje overenskomstforhandling de er aktive omkring, og også denne gang er social dumping og økonomien et af de helt store hovedtemaer, hvis man spørger dem.

– Det er vigtigt, at vi får hævet mindstelønnen, hvis ikke vi skal have udhulet en hel branche. Vi mister vores eksistensgrundlag, hvis ikke vi tager kampen, siger Peter Christensen.

EN KAMP FOR ALLE KOLLEGAER

Økonomien vil ifølge de to fylde meget, særligt på grund af den høje inflation, og forskellen i løn mellem kollegaer, særligt de udenlandske kollegaer har de øje for.

– Der har været stor fremgang i byggeriet, arbejdsgiverne har tjent meget, og nu er det på tide, at vi får en del af kagen, siger Jonas Brynnum.

Begge peger på den store forskel mellem danske og udenlandske kollegaer, som et problem. Jonas fortæller, at han i øjeblikket går på en plads, hvor en gruppe polakker tjener helt ned til 70 kroner i timen. Arbejdsgiverne trækker kost og logi fra lønnen, som så lander på omkring 70 kroner i timen, fortæller han. Det vil de to have sat en stopper for.

– De udenlandske kollegaer er også en del af vores kamp, vi involverer dem, og der er allerede en del af dem, som er aktive. Flere deltog i foråret i møde i fagforeningen om OK23, det er rigtig positivt, siger Jonas Brynnum.

AKTIVITETER I GANG

Der har allerede været en del aktiviteter om OK23 i BJMF, blandt andet møde med formand for industrigrup-

pen, Mads Andersen, og et stort aktivitetsmøde i maj måned. Både Jonas og Peter er aktive med at få sat gang i flere aktiviteter, og få involveret så mange medlemmer som muligt.

– De aktiviteter vi har lavet indtil videre viser en stor kampgejst. Ved mødet med Mads Andersen gennemførte vi en afstemning omkring OK23-krav, og den viste tydeligt, at mindstelønnen og social dumping er centrale krav fra vores medlemmer, siger Peter.

BJMF har på aktivitetsmødet i maj nedsat et aktivitetsudvalg, som både Peter og Jonas er en del af.

– Vi er inspireret af aktiviteter fra sidste OK-forhandlinger, men skal også lave en masse nye denne gang. Vi håber på mange forskellige aktiviteter, så medlemmerne kan være med på forskellige måder, fortæller Peter.

Oversigt over aktiviteter vil løbende blive slået op på BJMFs facebookside, blive sendt ud i nyhedsbreve, og ligge på BJMFs hjemmeside. ■

Peter Christensen (tv) og Jonas Brynnum er begge aktive med at få mobiliseret medlemmer til OK23 aktiviteter.

OK23

1. OKTOBER 2022

Forbundet samler kravene i forhold til de enkelte overenskomster.

OKTOBER 2022

Forhandlingsudvalget mødes og gennemgår de tematiserede krav i begyndelse af oktober

NOVEMBER 2022

Spørgeskema til medlemmernes prioritering af krav udsendes i begyndelse af november med svarfrist sidste i november

DECEMBER 2022

Forventer forhandlingerne starter

JANUAR 2023

Tillidsmandsmøde/stormøde

FEBRUAR 2023

Forhandlinger

MARTS 2023

Forventet OK23-aftale

Vil du være aktiv omkring OK23, så skriv til din klub:

Privatansatte gartnere

Kim Vanner
kimvanner@live.dk

Murerarbejdsmænd

Tommy Bendix
tommy.pedersen@3f.dk

Murenes brancheklub

Jonas Andersen
Jonas.andersen@3f.dk

Snedker og Tømrener

Rasmus Damm Lyskov
rasmus_damm@hotmail.com

Snedker- og nichefagene

Bolette Rose Jørgensen
bolette.jorgensen@3f.dk

Tagpap

Rune Nielsen
rune.nielsen@3f.dk

Iso

Niels Sørensen
isoklubbenkbh@outlook.dk
isobjmf@outlook.dk

Struktør og Beton

Jesper Weihe
Jesper.weihe@3f.dk

Ungdommen

Ungdomskonsulent
Kamilla Heiberg
kamilla.heiberg@3f.dk

På kursus i internationalt fagforeningsarbejde

TEKST & FOTO: RASMUS SANDORFF

Jeg har i år haft det privilegium at være med på Geneveskolen for at lære om internationalt fagforeningsarbejde og International Labour Organisation samt følge den 110. International Labour Conference i Geneve. Det har jeg gjort på vegne af mine kammerater i 3F Bygge-, Jord-, og Miljøarbejderne Fagforening.

I år deltager Geneveskolen på den 110. International Labour Conference, hvor vi i grupper har fulgt de forskellige komiteer. En vigtig sejr for arbejdstagerne på årets ILC er tilføjesen til de grundlæggende arbejdstagerrettigheder om sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen.

Derudover blev der blandt andet diskuteret hvordan vi får et arbejdsmarked, der tjener folkets interesser både økonomisk, socialt og miljømæssig. I den standardsættende komite om Apprenticeships påbegyndtes arbejdet med at lave standarder på det globale arbejdsmarked for elever og lærlinge.

Jeg har fulgt Committee on application of standards, da den spiller en afgørende rolle i kampen for bedre arbejderrettigheder. En vigtig del af kampen for social retfærdighed er nemlig, at de allerede vedtagne arbejdsrettigheder sikres fremover. I ILO sker det gennem komiteen Committee on application of stan-

dards (CAS), som er nedsat permanent på ILC. CAS spiller en afgørende rolle både i kampen for og

>> *Der blev blandt andet diskuteret hvordan vi får et arbejdsmarked, der tjener folkets interesser både økonomisk, socialt og miljømæssigt.*

sikringen af bedre arbejdsvilkår, idet det er her lande holdes op på deres forpligtelser på arbejdsmarkedet.

Det, at arbejdsvilkårene kan sikres er en af grundene til at konventionerne og hele ILO fungerer. Grunden til at CAS har stor indflydelse på det er, at det er i alle parternes interesse at forpligtelserne bliver overholdt.

Med mig fra International Labour Conference har jeg nye faglige kammerater fra hele Norden samt et styrket ønske om social retfærdighed og bedre arbejderrettigheder verden over, fordi jeg tror det vil skabe en bedre verden med mindre krig og ulykke.

Tusind tak til alle for en fantastisk og lærerig oplevelse. ■

Geneveskolen

Geneveskolen blev grundlagt i 1931 som en skole for aktive i nordiske fagforeninger. Skolen samler hvert år tillidsvalgte fra Island, Norge, Sverige, Finland og Danmark for at øge kendskabet til internationalt og nordisk fagforeningsarbejde, og på samme tid styrke det nordiske samarbejde.

Geneveskolen deltager hvert år i den internationale arbejdskonference ILC (International Labour Conference), som afholdes af ILO (International Labour Organisation). Geneveskolen deltager i ILC for at give deltagerne indsigt i hvordan ILO og internationalt fagforeningsarbejde fungerer.

ILO er ekstrem vigtig for fagbevægelsen i kampen for at opnå social retfærdighed, og bedre arbejderrettigheder verden over.

ILO

ILO er en unik organisation under FN og har siden 1919 samlet regeringer, arbejdsgivere og arbejdstagere fra de 187 medlemslande til trepartsforhandlinger om det globale arbejdsmarked.

Formålet med ILO, er at fremme hele verdens arbejderes rettigheder for at opnå social retfærdighed verden over.

Trepartsforhandlingerne foregår på den årlige International Labour Conference i Geneve, som er ILO's højeste myndighed.

På ILC fastsættes arbejdsstandarder, udvikles politikker samt udarbejdes programmer, der fremmer ordentlige arbejdsforhold for arbejdere verden over.

ILO har blandt andet vedtaget en deklARATION om ordentlige forhold på arbejdsmarkedet, som refererer til otte fundamentale konventioner, kaldet de grundlæggende arbejdstagerrettigheder.

Lande forpligter sig automatisk på de grundlæggende arbejdstagerrettigheder ved at være medlem af ILO.

Konventionerne i de grundlæggende arbejdstagerrettigheder er:

- retten til faglig organisering og kollektiv forhandling
- udryddelse af tvangsarbejde
- overvindelse af diskrimination på arbejdet
- udryddelse af børnearbejde

ASBEST

Nye aftale i kampen mod asbest

Tidligere på året blev en aftale om asbest indgået. Den skal give arbejdstilsynet bedre muligheder for at rejse straffesager om asbest.

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN

Politikerne skruer bissen på over for arbejdsgivere og bygherrer, der udsætter deres medarbejdere for de livsfarlige fibre. Regeringen og et bredt flertal i Folketinget har indgået en ny aftale, der skal styrke indsatsen mod asbest, som 36 år efter, at det blev forbudt at anvende, stadig er årsag til flest arbejdsbetingede dødsfald i Danmark.

I dag har Arbejdstilsynet svært ved at gribe ind over for asbestsyndere, hvis de ikke bliver grebet på fersk gerning. Men fremover får tilsynet mulighed for at træffe afgørelser og give påbud, selvom asbestarbejdet ikke længere er i gang, når tilsynet kommer på besøg. Desuden lempes kravene til at føre bevis i grove sager om asbest.

Som en del af aftalen skal det også undersøges om asbest skal være en del af undervisningen på erhvervsuddannelserne.

Aftalen indeholder blandt andet:

- Bedre vejledning om asbest i tilstandsrapporten
- Asbestprotokol skal sendes til den ansatte
- Styrket indsats over for asbestovertrædelser
- Undersøgelse af behov for autorisationsordning

I alt 12 nye initiativer bliver igangsat med den nye aftale. ■

Anlægsgartner, Stefan Færgemann viser hvordan liften sidder fast om hoften og skåner ryggen, når han klipper hæk mange timer om dagen

ARBEJDSMILJØ

Elefanten skåner kroppen

TEKST & FOTO: ANNE METTE OMØ CARLSEN

Brug hækkeklipperen som du plejer og klip buske og hæk både vertikalt og horisontalt, men uden vrid og den store belastning arme, skuldre og ryg, sådan lyder beskrivelsen af liften til hækkeklippere.

Stefan Færgemann er anlægsgartner, og fortæller om hvordan liften, som han kalder elefanten på grund af den lange snabel, har gjort arbejdet med hække meget lettere for ham.

– Jeg har selv fundet den, og præsenterede den for min mester, som gerne ville købe den til mig, fortæller Stefan, og viser hvordan liften gør, at han kan svinge hækkeklipperen rundt uden dårlige vrid i kroppen.

Bæreselen bæres på overkroppen og hviler på både skuldre, hof-

ter og ryg. Selen spændes fast med remme, som let kan reguleres til den rigtige størrelse, både ved mave og brystkasse. Ved at bæreselen forde- ler hækkeklipperens vægt skånes både arme, skuldre og ryg, og det bliver muligt at arbejde endnu længere end ved klipning uden elefantliften.

– Der er ikke så mange, der bruger den. Det forstår jeg ikke. Nogle hækkeklippere er direkte bygget til den, og jeg kan uden problemer arbejde mange timer om dagen med at klippe hæk uden at få problemer med ryg og skuldre, fortæller Stefan.

Liften gør arbejdet nemt ved hjælp af wiren, som hjælper med at bære maskinens vægt og fordeler den ud på hele overkroppen. Liften kan bruges på hækkeklippere på 4-8 kg. ■

FRIST PÅ AKKORDER**Tømrersjak vinder sag om fem dages kritik**

TEKST: ANDERS LANGE
 FOTO: SØREN D. ANDERSEN

Et tømrersjak havde lavet en mundtlig aftale med konstruktøren om at lukke en akkord og udføre arbejdet på timeløn.

Sjakket lavet efterfølgende en aftaleseddel, hvoraf det fremgik at akkorden sluttede, og at de overgik til timeløn. Det blev skrevet på en akkorderingsblok – som typisk er det der bruges.

Desuden rejste sjakket krav om akkordoverskud på knapt 50.000 kr.

Senere mente konstruktøren, at aftalen var omfattet af 5 dages kritikfrist (efter Bygningsoverenskomsten), da den var skrevet på en akkorderings-seddel, og at den derfor ikke var gældende.

Det afviste svendene, og gik i fagforeningen, som krævede mægling.

På lokalmæglingen støttede Dansk Byggeri/DIO3 firmaets synspunkt.

Fagforeningen gjorde opmærksom på, at det ikke var papirets form, men aftalens indhold, der afgjorde om der var 5 dages kritikfrist. Det gælder selvfølgelig for akkorderinger, men ikke for andre aftaler.

Sagen blev derfor sendt til organisationsmægling, hvor firmaet blev

bedt om at fremvise en kritik inden for 5 dages fristen, HVIS man skulle følge deres logik. Dette kunne firmaet ikke.

Derefter blev sagen sendt til Arbejdsretten, men inden der blev fastsat dato, fandt Dansk Byggeri/DIO3 ud af, at de gerne ville indgå forlig. Svendene fik deres penge, og firmaet betalte derudover processerter. ■

HUSK:

- Der er 5 dages kritik på akkorderinger – også selv om de er skrevet på en gipsplade...
- Der er 10 dages kritik på standardpriser og slumpakkorder.
- Der er 15 dage til at aflevere akkordregnskab.

Der er IKKE tidsfrister på:

- Indgåelse og lukning af tildelinger.
- Indgåelse af timelønsaftaler.

AKKORD**Husk at lave aftaler om tillæg**

TEKST: ANDERS LANGE

Anciennitetstillægget er indeholdt i acontobetalingen i akkord. Det af-

gjorde en faglig voldgiftsret i en sag, som BJMF havde anlagt vedrørende akkordafregning.

Forhistorien er, at der var uenighed om afregningen af en akkord, da firmaet havde modregnet det anciennitetstillæg, som tilfalder ansatte med mere end 3 måneders ansættelse.

Voldgiftsdommeren gav firmaet medhold i at, hvis der ikke er truffet en særlig aftale om at holde det uden for akkorden, vil det indgå som en del af acontobetalingen. Da der er lig-

hed i betalingen i akkord, betyder det i praksis, at tillægget bortfalder.

Akkordsjakket vidste ikke, at det forholdt sig sådan, tværtimod havde de af bogholderiet fået det modsatte at vide. Alligevel fik firmaet medhold.

Opfordringen fra BJMF er: Er der nogle særlige individuelle tillæg I gerne vil beholde, så skal der laves aftale om det.

Afgørelsen dækker ikke overenskomstfastsatte tillæg som f.eks. kørepenge mm. ■

Murernes Seniorklub 2022

Tirsdag 18/10, kl. 10.30

Skurmøde (halvelveren)

Tirsdag 15/11, kl. 10.30

Skurmøde (halvelveren)

Tirsdag 29/11, kl. 10.30

Julefrokost

Husk at tage din partner med, og medbring dit grønne medlemskort til Stiftelsen.

Christian Nielsen, Murerstiftelsen kommer forbi og uddeler hædersgaver.

Af hensyn til indkøb af mad og drikkevarer kan tilmelding og betaling af deltagergebyr på 50 kr. ske på skurmøderne 18/10 eller 15/11

Har du et forslag til emner til møderne, så tag dem på næste klubmøde.

Alle møderne foregår Mølle Allé 26, i kælderens, Valby hos BJMF.

Generalforsamling i Seniorklubben

Tirsdag den 20. september, kl. 10.30

DAGSORDEN

1. Valg af dirigent
2. Valg af referent
3. Hvordan er det gået for klubben indtil nu
4. Fremtidige aktiviteter-Økonomi.
5. Indkommende forslag (skal være bestyrelsen i hænde *senest den 1. september*)
6. Regnskab
7. Valg af bilagskontrollanter
8. Valg af bestyrelse

Der vil være lidt godt til halsen både til generalforsamling og medlemsmøderne.

Tag gerne jeres partner med.

På bestyrelsens vegne
Jørgen Bentzen

JBTI-klubben

Klubbens medlemmer mødes hver tirsdag fra kl. 10.00 i Musikhuset Mølle Allé 26.

Der er kammeratligt samvær med mulighed for at nyde en øl/vand/kaffe og spille billard.

Der afholdes bestyrelsesmøde 1 gang om måneden.

Den anden tirsdag i måneden er der morgenbord med rundstykker, franskbrød og pålæg.

Kontakt

Villy Hansen, 30 48 22 53

MEFF Seniorklubben

Alle ordinære klubdage holdes i fagforeningen – hvis fagforeningen er corona-åbnet igen – Mølle Allé 26 (Musikhuset), 2500 Valby kl. 10.00.

- Vi arrangerer 3-4 bowlingdage pr. sæson.
- Vi har som målsætning at afholde 2-3 eksterne arrangementer årligt.
- Vi afholder 1 skovtur årligt.

Bestyrelse

Formand: Finn Petersen, 40 42 73 35

Kasserer: Birger Læbel, 25 51 82 05

Bestyrelsesmedlem Kurt Bidstrup, 22 26 90 10

Bestyrelsesmedlem Inger Isaksen, 25 82 46 77

Bestyrelsesmedlem Bjarne Larsen, 29 82 41 21

Suppleant: David Gibson, 40 38 30 44

Snedker-Tømrernes Pensionist- og efterlønsklub

Klubben optager alle tidligere TIB'ere

Vi mødes den 2. og 4. torsdag i måneden kl. 10.00 i fagforeningen, Mølle Allé 26 (Musikhuset), 2500 Valby.

Kontakt

Formand Ebbe Bay, 42 29 13 18

Kasserer Poul Larsen, 36 75 07 74

Bank

Arbejdernes Landsbank

5327 0516262

Seniorklubben TIB

EFTERÅRSPROGRAM 2022

28/9	Stor banko	16/11	Stor banko
5/10	Kammeratdag	23/11	Kammeratdag
12/10	Kammeratdag	30/11	Kammeratdag
19/10	Stor banko	7/12	Stor banko
2/11	Kammeratdag	14/12	Juleafslutning
9/11	Mortens aften		

Alle møder afholdes i fagforeningens lokaler og starter kl. 10.30

Kontakt

Formand: Erik Jensen, 25372231

Kasserer: Kirsten Højer Olsen, 51352049

Murerarbejds- mændenes Efterløns- og Pensionistklub

Vi mødes den første tirsdag i måneden, kl. 10.00 i Smedjen, Mølle Allé 26, 2500 Valby.

- Er du murerarbejdsmand?
- Er du pensionist eller efterlønner?
- Vil du med i klubben og møde kolleger?

Så ring til Palle Lund, 61374127

Linoklubben for efter- lønnere og pensionister

Vi mødes i Fagforeningen på Mølle Allé 26 (Musikhuset), 2500 Valby den 2. mandag i måneden, kl. 11.00.

PROGRAM 2022

12/9	Goddag til en ny sæson
10/10	Klubmøde
14/11	Kammeratlig samvær
12/12	Julefrokost m/damer

Kollegaer, der er stoppet med at arbejde, er velkommen

Med kammeratlig hilsen
Poul-Erik Næs, 40778942

Gartneres Seniorklub

PROGRAM 2022

14/9	Pakkefest
12/10	Aktuelt emne
9/11	Aktuelt emne
14/12	Julefrokost

Alle møder afholdes i fagforeningens lokaler og starter kl. 11.30

Kontakt

Formand Sune Bøgh

Katrinedalsvej 43, 2-4, 2720 Vanløse
20120791, sune3f@hotmail.com

Murerbrancheklubben i København 2022

Generalforsamling

Lørdag den 19. november 2022 kl. 9.30

Som noget helt nyt afholdes generalforsamlingen lørdag formiddag.

Vi ønsker fra bestyrelsens side at gøre generalforsamlingen mere imødekommende og hyggelig, med tid til refleksioner over tiden der er gået siden sidste generalforsamling, og med mulighed for at komme med gode ideer til fremtidens faglige arbejde.

Generalforsamlingen starter med morgenbrød kl. 9.00 og frokost kl. 12.00, hvorefter der vil være oplæg/udflugt for dem som er interesserede.

PROGRAM

09.00 - 09.30	Stort morgenbord
09.30 - 10.30	Beretning, valg og regnskab/budget
10.30 - 11.00	Drikketid
11.00 - 12.00	Arbejdsplan med input til kommende aktiviteter
12.00 - 13.00	Frokost, det kolde bord med hvad der dertil hører
13.00	Oplæg/hygge og arrangement i byen

Ledige lejligheder

Der er en del ledige lejligheder i Murernes Stiftelse i Murergade, Nørrebro.

Lejlighederne er for kolleger, der er organiseret under Murersvendenes Brancheklub i BJMF. Det vil sige murer- stenhugger- og stukkatørsvende, samt lærlinge.

Derudover kan samlevende og enker/enkemænd optages som medlemmer af stiftelsen, hvorved man også kan få adgang til lejlighederne.

Lejlighederne varierer i husleje alt efter størrelse. Størrelserne er 1-2-værelses på mellem 42 og 72 m².

For at komme i betragtning skal man henvende sig til Christian Nielsen, 21438152, murerstiftelsen@gmail.com

Fisketur med a-klubben

Fredag den 16. september, kl. 8.00 fra Vedbæk Havn nordmole med det gode skib »Skjold«.

Vi går efter høstsild og bifangster

Tilmelding:

Pris: 100 kr. i kontanter, som betales om bord.

Send SMS til Lars: 40268975

Der er møde hver mandag kl. 10.00

i Smedjen, Mølle Allé 26, 2500 Valby.

50- og 60-års svendejubilæum

Onsdag den 16. november 2022 kl. 12.00

Til murer-, stukkatør- og stenhuggersvende, der har aflagt svendeprøve i årene 1971-1972 og 1961-1962.

Murerbrancheklubben og Murersvendeforeningens Stiftelse afholder fest for 50- og 60-års svendejubilæum med partnere.

Tilmelding:

Henrik Blaabjerg, 28107703

Christian Nielsen, 20787347

Sidste frist for tilmelding er den 10. november 2022

Snedker- og Nichefagenes Brancheklub

Generalforsamling

Lørdag den 27. november i BJMF

PROGRAM

- 16.30 Mad og indskrivning
- 17.00 Generalforsamling

DAGSORDEN

1. Velkomst
2. Valg af dirigent og referent
3. Beretning (formanden)
4. Godkendelse af regnskab (kasserer)
5. Indkomne forslag
 - a. Her skal vi bl.a. diskutere forslag til hvordan vi åbner SNBK op for andre 3F fagforeninger
 - b. Kontingentfastsættelse
6. Godkendelse af budget (kasserer)
7. Arbejdsplan
8. Valg af bestyrelse
9. Evt.
10. Tilmelding til kommende kurser

Fremtidens arbejdsmarked i EU – et underholdende og lærerigt offentligt møde

Lørdag den 15. oktober i BJMF Mølle Allé 26, 2500 Valby.

PROGRAM

- 13.15 - 14.00** 50 år i EU - om udviklingen på arbejdsmarkedet. Er det blevet mere usikkert i de 50 år vi har været i EF/EU?
- 14.00 - 15.00** Brexit - Hvad har det betydet for arbejdsmarkedet? Er arbejdsforholdene blevet bedre? Har arbejderklassen fået det dårligere? Står fagbevægelsen bedre? Ved faglig sekretær (UNISON North West Manchester) Kevan Nelson.
- 16.00 - 18.00** Working Poor Road Trip. Fotograf Søren Zeuth og Journalist Peter Rasmussen fortæller og viser deres film »The Working Poor« fra deres tur igennem Europa, og lægger op til debat om de nye fattige i Europa.
- 18.45** Brexit-middag
- 20.00** Live-musik med »Gekkoløverne«
- 22.00** Slut

Mødet kl.13 - 18 er gratis og alle er velkomne. Ønsker du at blive til festmiddagen og høre musikken bagefter skal du tilmelde dig. Det koster 50 kr. inklusive 3 drikke-kuponer som kan bruges til øl/vand.

Tilmeld dig mad og fest ved at indbetale kr. 50 med teksten »15 okt« på MobilePay 24524136 senest fredag den 7.oktober.

På EU udvalgets vegne
Kim W Bilfeldt, 22941910, kimw@bilfeldt.dk

Kig forbi til SKOF-torsdage

Den anden torsdag i måneden fra kl. 15.00 i Musikhuset, ved fagforeningen, Mølle Alle 26, Valby.

SKOF er fællesklubben for Specialarbejdere i København og Frederiksberg.

Vi mødes den anden torsdag i hver måned til en faglig snak og en øl/ vand.

De forskellige klubber i SKOF skiftes til at arrangere.

Alle kolleger og venner er velkomne.

Bestyrelsen er til stede fra kl. 15-17, hvis du har nogle faglige spørgsmål.

BJMFs fælles arbejdsmiljøudvalg

Alle - uanset fag og arbejdsplads - er velkomne.

MØDER 2022/23

13. september
8. november
10. januar
14. marts
9. maj

Møderne afholdes tirsdage kl. 16.00 i BJMF, Mølle Allé 26, 2500 Valby.

Yderligere oplysninger:

Christian Sørensen, 28 86 05 80,
christian.k.soerensen@3f.dk

Snedker-Tømrernes Brancheklub

MØDER 2022

15-16/9 Bestyrelseskonference
5/10 Bestyrelsesmøde
12/10 Generalforsamling
3/11 Bestyrelsesmøde
15/12 Bestyrelsesmøde

Alle bestyrelsesmøder afholdes onsdage mellem kl. 16.00 - 18.00 i BJMF, Mølle Allé 26, 2500 Valby.

Snedker- og tømrernes arbejdsmiljøudvalg

Møderne er åbne for alle medlemmer ST-Brancheklub.

MØDEPLAN 2022/23

5. oktober
7. december
1. februar
5. april
7. juni

Møderne afholdes onsdage kl. 15.15 i BJMF, Mølle Allé 26, 2500 Valby.

Murenes arbejdsmiljøudvalg

Alle møder afholdes tirsdage mellem kl. 15.30 - 18.00 i BJMF, Mølle Allé 26, 2500 Valby.

MØDEPLAN FOR 2022/23

11. oktober
13. december
14. februar
11. april
13. juni

Kontakt

Christian Sørensen, 28 86 05 80,
christian.k.soerensen@3f.dk

Afdøde kolleger – æret være deres minde

NAVN	FAG	FØDT	DØD
Carsten Balle	Specialarbejder	02-01-1950	31-07-2022
Tommy Hansen	Jord- og betonarbejder	28-06-1955	28-07-2022
Leif Preben Nielsen	Jord- og betonarbejder	06-04-1950	24-07-2022
Freddie Behrendt Larsen	Specialarbejder	13-07-1958	22-07-2022
Ole Malmholt	Murerarbejdsmand	30-05-1933	21-07-2022
Kaj Otto Hansen	Jord- og betonarbejder	10-02-1946	14-07-2022
Hans Henrik Møller	Murerarbejdsmand	17-06-1949	07-07-2022
Per Bo Soldath	Murersvend	16-12-1961	02-07-2022
Kai Lehmann Lorenzen	Tømrer	03-06-1936	06-06-2022
Jørgen Bergmann Skaaning	Tømrer	16-01-1952	30-05-2022
Rune Bernicken	Murerarbejdsmand	10-04-1950	30-05-2022
Ebbe Olesen	Tømrer	16-01-1939	27-05-2022
Frank Aare Petersen	Murerarbejdsmand	31-08-1950	27-05-2022
Walther Rasmussen	Tømrer	23-06-1929	17-04-2022
Villy Carsten Sørensen Skjødt	Tømrer	26-01-1933	11-04-2022
Evald Vejhe Møller	Murersvend	26-06-1955	08-04-2022
Wlodzimierz Wlazlo	Chauffør	27-08-1952	07-04-2022
Arne Munch Nielsen	Havnearbejder	06-07-1963	07-04-2022
Knud Kjeldgaard Jensen	Snedker	06-04-1935	05-04-2022
Helge Møller Jensen	Snedker	04-08-1948	03-04-2022
Carl-Christian Steffensen	Jernbanearbejder	25-03-1953	03-04-2022
Franco Savi	Jord- og betonarbejder	22-08-1961	29-03-2022
Egon Elof Carlsson	Snedker	07-03-1924	27-03-2022
Allan Bo Gregersen Riel	Specialarbejder	22-06-1963	25-03-2022
Aage Christensen	Gartner	29-09-1947	24-03-2022
Leif Thougard Trebert	Gartner	18-09-1965	22-03-2022

Struktør- og Betonklubben

MØDER 2022

21/9 Åbent bestyrelsesmøde
11/10 Ordinær generalforsamling i klubben. Afholdes i BJMF, Mølle Allé 26, 2500 Valby. Dagsorden ifølge vedtægterne.
4-5/11 Fundament årsmøde i København
16/11 Åbent bestyrelsesmøde
25/11 Julefrokost (kl. 15.00)

Møderne afholdes kl. 16.00 i BJMF, Mølle Allé 26, 2500 Valby.

Kalender

SEPTEMBER

- 13/9** 15.30 Møde i BJMFs fælles arbejdsmiljøudvalg
- 16/9** 08.00 Fisketur med a-klubben
- 21/9** 16.00 Struktør og Betonklubben Åbent bestyrelsesmøde
- 23/9** 15.00 Tildrikning af nyudlærte tømrere
- 30/9** 14.00 Tildrikning for snedkere og nichefag

OKTOBER

- 5/10** 16.00 Bestyrelsesmøde i Snedker Tømrernes Brancheclub
- 5/10** 16.00 Møde Snedker-Tømrernes Arbejdsmiljøudvalg
- 11/10** 15.30 Møde i Murernes Arbejdsmiljøudvalg
- 11/10** 16.00 Generalforsamling i Struktør & Betonklubben
- 12/10** 16.00 Generalforsamling i Snedker Tømrernes Brancheclub
- 15/10** 13.00 Fremtidens arbejdsmarked – offentligt møde
- 20/10** 15.00 25 års reception for Ebbe Dalgaard
- 24/10** 16.30 Onlinemøde for nye AMR'er

NOVEMBER

- 03/11** 16.00 Bestyrelsesmøde i Snedker Tømrernes Brancheclub
- 16/11** 12.00 50-års og 60-års jubilæum, murerbranchen

DECEMBER

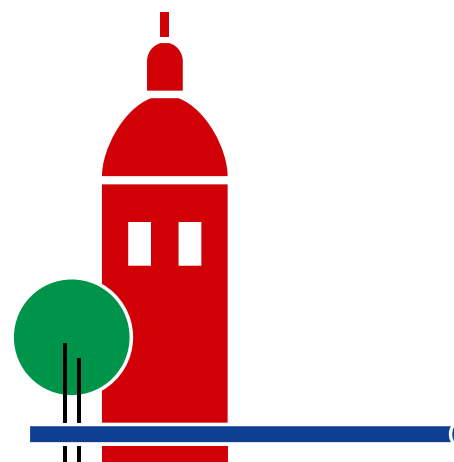
- 3/12** 11.00 Juletræsfest i fagforeningen
- 7/12** 16.00 Møde Snedker-Tømrernes Arbejdsmiljøudvalg
- 13/12** 15.30 Møde i murernes arbejdsmiljøudvalg
- 15/12** 16.00 Bestyrelsesmøde i Snedker-Tømrernes Brancheclub med juleafslutning

Juletræsfest i fagforeningen

Den 3. december klokken 11-14

Billetter er gratis og kan afhentes
i receptionen hos BJMF,
Mølle Alle 25 fra den 24. oktober.

Maks billetter til to voksne og tre børn.

Åbningstider i fagforeningen

FAGLIG AFDELING

Mandag	7.00 - 15.30
Tirsdag	7.00 - 15.30
Onsdag	7.00 - 15.30
Torsdag	7.00 - 17.00
Fredag	7.00 - 12.00

A-KASSEN

Mandag	8.30 - 15.30
Tirsdag	8.30 - 15.30
Onsdag	Lukket
Torsdag	8.30 - 17.00
Fredag	8.30 - 12.00

SOCIALRÅDGIVERE

Tidsbestilling nødvendig!

Mandag	9.00 - 12.00
Tirsdag	9.00 - 12.00
Onsdag	9.00 - 12.00
Torsdag	9.00 - 17.00
Fredag	9.00 - 12.00

Deadlines og udgivelsesdatoer for Fagligt Fokus 2022

BLAD NR. 4 2022

Deadline: 7. november
Omdelt: 12. december

FOLKETINGSVALG - HVAD MENER VI:

FOTO: SØREN D. ANDERSEN

Rasmus Bredde, formand for servicegruppen i BJMF

Som tidligere ansat i det offentlige ved jeg af erfaring, at det har stor betydning, hvor vi sætter vores kryds.

Senest har vi set de borgerliges foretrukne statsministerkandidat, Søren Pape, melde ud at han ønsker at sænke dagpengene og spare 17,8 på den offentlige velfærd.

Det skal, blandt andet, bruges til at finansiere en afskaffelse af top-

skatten. Der er tale om klar klassepolitik.

Vi vil gøre vores til at diskussionen om privat profit på offentlige opgaver kommer til at fylde i debatten op til valget. Vores erfaringer er tydelige, når politikere beslutter at lade private leverandører udføre offentlige opgaver, så rammer det enten kvaliteten, løn- og arbejdsvilkår eller begge dele.

Carsten B. Hansen, formand for byggegruppen i BJMF

Arbejdsmiljøet i byggeriet er udfordret. Arbejdstilsynet bør tilføres øgede resurser. Vi har krav på en sikker arbejdsplads.

Social dumping er et stort problem. Derfor bør kontrollen med virksomhedernes arbejdspladser synliggøres og offentliggøres.

Skatteunddragelse er et enormt problem, hvor kriminelle bagmænd og virksomheder underminerer vores fælles velfærd. Derfor bør der tilføres flere

midler, som gøres permanente og sikrer en retfærdig skattebetaling for alle. De kriminelle skal straffes og forhindres i at drive virksomhed i Danmark.

Vi, som håndens arbejdere skal tilbydes en værdig tilbagetrækningsalder. Det er vigtigt for mange kollegaer, der er slidt ned tidligere, end den nuværende pensionsalder tillader.

Stem på et parti eller en kandidat, som vil slås for dig, din kollega, og vores fællesskab.

Dennis Birger Hejl, a-kasseleder, BJMF

Politikerne vil gøre, at vores rettigheder bliver markant dårligere:

De vil fjerne efterlønnen, de vil stoppe for tilgangen til tidlig pension, og de vil stramme vores dagpengeregler. Private aktører i stedet for jobcentret.

Vi kommer til at få meget dårlige betingelser. Politikerne er for langt væk fra os almindelige mennesker. Vi arbejder hårdt for samfundet, men de tager vores rettigheder. Stem på nogen, der ikke vil tage dine rettigheder.

